

A3 signaalwoorden

Signaalwoorden zijn woorden in een tekst die een verband aangeven. Dat kan een verband tussen (delen van) zinnen zijn of tussen alinea's. Ze geven je informatie over hoe een tekst of tekstgedeelte is opgebouwd. Zo kan een signaalwoord je vertellen dat er een opsomming volgt of dat er sprake is van een tegenstelling. Bij elke examentekst worden vragen gesteld die terug te voeren zijn op je kennis van signaalwoorden. Je kunt bijvoorbeeld vragen krijgen over hoe een alinea zich verhoudt tot een andere of wat de functie van een bepaalde alinea is. Ook komt het regelmatig voor dat je in een tekst op een open plaats een signaalwoord moet invullen, waarbij je meestal kunt kiezen uit meerdere mogelijkheden. Kortom: als je goed begrijpt waar de verschillende signaalwoorden voor staan, kun je hoger scoren voor je examen.

Hieronder vind je een aantal veelvoorkomende signaalwoorden. Deze signaalwoorden zijn ingedeeld in verschillende categorieën: opsomming, reden/verklaring, relativering /beperking, samenvatting/conclusie en tegenstelling. Een aantal signaalwoorden wordt met een voorbeeld verduidelijkt.

A 3.1 opsomming

signaalwoord	vertaling
besides	bovendien
firstly, secondly etc.	in de eerste, tweede plaats enz.
lastly	in de laatste plaats
moreover	bovendien

A 3.2 reden/verklaring

signaalwoord	vertaling
as (als voegwoord)	daar, omdat
because	omdat
for	want
therefore	daarom

Voorbeeld

Bird-brained plan for airport wood

IT WILL look like a wood, it will have trees with the breeze rustling through the leaves, but there will be something missing. Luton council is set to plant a special forest.

The council wants to establish a new wood at Wigmore Valley park, but as the site is next to Luton airport, regulators have demanded that the trees should not attract birdlife.

The Civil Aviation Authority says that too many birds in the airport flight path could be a danger, therefore trees which don't produce bird-attracting berries or seeds will be chosen.

De gemeente Luton wil een nieuw bos planten. Controleurs van de Burgerluchtvaartdienst hebben geëist dat de bomen geen vogels aantrekken. De reden daarvoor wordt ingeleid door het woordje 'as': zij eisen dit omdat de locatie voor het nieuwe bos vlakbij het vliegveld van Luton ligt en te veel vogels rond de start-en landingsbanen gevaarlijk kan zijn. Daarom (therefore) worden er bomen uitgezocht die geen bessen en zaden produceren die vogels aantrekken.

A 3.3 relativering/beperking

signaalwoord	vertaling
actually	eigenlijk
as a matter of fact	eigenlijk
in fact	in feite

A 3.4 samenvatting/conclusie

signaalwoord	vertaling
after all	per slot van rekening
all in all	alles welbeschouwd
in conclusion	concluderend
in short	kortom
so	dus
summing up	samenvattend
therefore	daarom, dus

Voorbeeld

- 1 Kies uit de gegeven mogelijkheden het antwoord dat het beste past bij de open plek.
- A Although
B But
C So
D Still

No extreme sport promises as great a thrill – or as much danger – as skysurfing. A cross between skydiving and surfing the waves, participants jump out of a plane with boards strapped to their feet and surf on the slipstream. 'The buzz is phenomenal,' says Dr John Carter, medical advisor to the British Parachute Association, (BPA), who has completed 40 skyboard jumps.

Yet skysurfing seems not exciting enough for some, for even as the

number of parachutists increase, they seek ever more extreme thrills.

1, as our extraordinary photograph shows, some skysurfers in the States jump while inside dinghies, and others ride convertible cars out of the back of planes. As the car falls, the 'passengers' clamber out, pulling their chutes at the last moment. The vehicle lands with a ground-shaking thud in the Arizona desert, spewing dust clouds and leaving a huge crater.

In alinea 1 en 2 zegt de schrijver van het artikel dat sommige mensen nog veel spannender activiteiten zoeken dan skysurfen. In de volgende alinea geeft hij twee voorbeelden daarvan. Het woord so geeft zijn conclusie aan: sommigen willen nog engere dingen doen, dus springen ze zittend in een rubberbootje (dinghy) of rijden ze in een cabriolet (convertible) het vliegtuig uit.

A 3.5 tegenstelling

signaalwoord

although
but
contrary to/ in contrast to
by contrast
even though
on the one hand ....
on the other hand
however
instead (of)
in spite of
still (aan het begin van een zin)
though (aan het begin van een zin)
though (midden in een zin, tussen komma's)
yet (aan het begin van een zin)

vertaling

hoewel
maar
in tegenstelling tot
daarentegen
zelfs al, ook al
aan de ene kant...
aan de andere kant
echter
in plaats (daar)van
ondanks
echter, toch
hoewel
echter
echter, toch

Voorbeeld

Steal your car back!

What police told car owner after she found her lost vehicle

By Nilufer Atik

When Mrs Tina Minister found her stolen car parked close to her home, the first thing she did was telephone the police. But their response left her stunned.

Officers advised the 33-year old accountant to steal the car back again – by using a hacksaw to break the steering wheel lock. They told Mrs Minister they could not send an officer out to wait for the thief and arrest him when he returned to the vehicle.

Mrs Minister told this newspaper yesterday how she was convinced she would never see her Toyota Corolla again after it was stolen. But a day later she spotted the vehicle as she was taking her daughter to school. Although the number plates had been changed and a new lock fitted, Mrs Minister recognised her personal belongings inside the vehicle.

Greater Manchester Police offered to send a recovery vehicle to collect the car, but said the service would cost more than 100 pounds. Alternatively, they

suggested, Mrs Minister could ask her insurance company to collect the car – however, this may have meant losing her no-claims bonus. As mentioned, the third option police suggested, was to simply steal the car back.

So, Mrs Minister reluctantly asked her husband Craig to use a hacksaw on the lock.

Still bemused yesterday, she said: 'I can't understand why the police did so little. I shouldn't have to steal my own car back. Even though the police did not have the time to watch the car, they could have carried out some inquiries to see if they could catch the thief.'

Reunited: Mrs Tina Minister and the car she had to recover herself

Mevrouw Minister dacht dat de politie haar zou helpen haar gestolen auto terug te krijgen, maar (but) de politie zei haar dat ze zelf haar auto terug kon stelen. De reactie van de politie was verbazingwekkend en was tegengegesteld aan haar verwachting,.

Ze had nooit gedacht haar auto terug te zien, maar (but) (dus wederom tegengegesteld aan haar verwachting) een dag later ontdekte ze hem nota bene vlakbij haar huis. De nummerborden waren verwisseld en er zat een nieuw slot op de auto; toch herkende mevrouw Minister haar auto aan haar persoonlijke eigendommen die nog in de auto lagen. Deze tegenstelling wordt aangegeven door although (hoewel). Het inschakelen van haar verzekeringsmaatschappij zou een goede oplossing kunnen zijn. In het volgende zinnetje staat dat als ze dat zou doen, ze haar no-claim zou verliezen. Dit is een argument tegen wat daarvoor was gezegd. Het woord however (echter) geeft deze tegenstelling aan.

Even though duidt eveneens op een tegenstelling: mevrouw Minister vindt dat de politie toch onderzoek had kunnen verrichten om de dief op te sporen, ook al hadden ze geen tijd om de auto in de gaten te houden en op de dief te wachten.

A4 omgaan met moeilijke woorden

Tijdens het centraal examen mag je woordenboeken gebruiken. Vooral bij het deel voor leesvaardigheid kan een woordenboek Engels-Nederlands goed van pas komen; bij de schrijfofdracht heb je meestal meer aan een Nederlands-Engels exemplaar. Toch moet je oppassen dat je niet te vaak een woordenboek gebruikt tijdens het examen. Vooral als je leestempo niet zo hoog is en als je veel tijd nodig hebt voor het beantwoorden van de vragen, kan het opzoeken je in tijdnood brengen. Als je een moeilijk woord tegenkomt in een tekst, wil dat niet zeggen dat je de precieze betekenis daarvan moet weten. Vaak kun je een vraag best beantwoorden zonder dat je alle woorden kent in de tekst.

Ga dus alleen op zoek naar de betekenis van een woord als je denkt dat je dat woord absoluut moet kennen. Bijvoorbeeld als een woord regelmatig voorkomt in een (lange) tekst of als je een vraag anders niet kunt beantwoorden.

A 4.1 betekenis vinden zonder woordenboek

Stel dat je een moeilijk woord tegenkomt in een tekst, waarvan je de betekenis echt nodig hebt. Hoe kun je dan dat woord begrijpen zonder woordenboek?

- 1 Kijk voor je begint te lezen of er al woorden of begrippen voor je vertaald of uitgelegd zijn. Die woorden vind je als voetnoot onder de tekst.
- 2 Let op de opgaven die in het Nederlands gesteld zijn. Vaak komt daar de vertaling van een moeilijk woord uit de tekst in voor.

Voorbeeld

1 Waar houdt Alison Marshall zich volgens het onderstaande artikelje mee bezig?

- A Ze geeft voorlichting aan plattelandskinderen over waar ze het veiligst kunnen spelen.
- B Ze maakt reclame voor vakanties voor jongeren op het platteland.
- C Ze probeert vooroordelen die stadsmensen hebben over het platteland weg te nemen.
- D Ze zorgt ervoor dat er mogelijkheden voor plattelandskinderen zijn om zich in hun vrije tijd te vermaken.

Out of bounds

Country children don't lead the idyllic and untrammelled lives many townies imagine. "Rural children have no right to play in areas which have become increasingly dangerous," says Alison Marshall, new rural development officer for the Kids' Clubs Network. "Barbed wire, chemicals, heavy machinery and busy roads all mean the rapid disappearance of natural play areas." Yet there is almost a total lack of out-of-school childcare in rural areas. To remedy this, Alison is setting up pilot projects to develop after-school and holiday provision in Bedfordshire, Cornwall, North Yorkshire, Shropshire and Suffolk. For details of schemes in the target areas and general advice on rural out-of-school schemes, ring her on 071-247 3009. For details of after-school care in Scottish towns and villages, ring Rita Hopper on 041-221 8119.

Je begint dit tekstje te lezen en ziet dat het over een bepaald soort kinderen gaat. Je begrijpt misschien niet wat er met 'country children' (landkinderen?) en 'rural children' (wat is 'rural'?) wordt bedoeld. Maar het is wel belangrijk om dat te weten.

In de opgave staat 'plattelandskinderen', dus daar heb je je antwoord! Het woord 'rural' komt nog vaker voor in de tekst. Je weet dan meteen dat het 'plattelands-' betekent.

3 Kijk naar de context. Lees een stukje terug en een stukje vooruit. Vaak kun je de betekenis van een jou onbekend woord dan wel raden. Soms staan er voorbeelden of synoniemen in de tekst die de betekenis verduidelijken.

4 Kijk of je een woord kunt 'breken'. Langere en schijnbaar moeilijke woorden zijn vaak samengestelde woorden, waarin je bijvoorbeeld een voorvoegsel, een kern en een achtervoegsel kunt herkennen, of twee aan elkaar geplakte woorden. Als je een of meer delen van het woord kent, kun je vaak de betekenis van het hele woord wel raden.

Voorbeeld

Our lives are becoming more and more *incomprehensible*.
We are surrounded by faxes, computers and televisions,
but we don't have a clue how they actually work. Having
your future *predicted* by a psychic gives you some sense
of being back in control of your life.

In dit fragment uit een examentekst ken je misschien het woord 'incomprehensible' niet. Je kunt proberen de betekenis te vinden door het te 'breken': in – comprehens – ible. 'In-' is een voorvoegsel dat 'on-' of 'niet-' betekent. Het achtervoegsel '-ible' geeft aan dat 'incomprehensible' een bijvoeglijk naamwoord is. In de kern kun je het Franse werkwoord 'comprendre' herkennen dat 'begrijpen' betekent. Als je dit alles combineert, kom je tot de vertaling 'onbegrijpelijk'. Dat blijkt te kloppen met wat je in de volgende zin leest: 'We hebben geen idee hoe die apparaten eigenlijk werken'.

5 Kijk eens of er een overeenkomst is met een ander Engels woord, een Nederlands woord of een woord uit een andere taal,

Voorbeeld

Het woord 'predicted' in het fragment hierboven kun je opsplitsen in pre – dict – ed. 'Pre-' is een voorvoegsel dat 'voor' betekent; '-ed' geeft aan dat het een voltooid deelwoord is. 'Dict-' doet je denken aan 'dictee', dat iets met '(op)zeggen, voorlezen' te maken heeft, of aan 'dictator': iemand die het voor het zeggen heeft. Je kunt dan misschien raden dat 'predict' de betekenis heeft van 'voorspellen'.

A 4.2 betekenis vinden met woordenboek

Soms kun je er niet omheen toch een woordenboek te gebruiken. Denk dan aan het volgende:

- 1 Zorg dat je een redelijk nieuw woordenboek hebt. De grens ligt zo'n beetje bij een ouderdom van vijf jaar. Dit kun je nagaan door voor in het woordenboek te kijken wanneer het voor het eerst uitgegeven is of wanneer het voor het laatst is bijgewerkt/herzien.
- 2 Bij gatenteksten is het verstandig om alle antwoordalternatieven in het woordenboek op te zoeken als je twijfelt over de betekenis. Probeer eerst een Nederlands woord in te vullen zonder naar de antwoorden gekeken te hebben. Vergelijk dan jouw Nederlandse woord met de antwoorden. Kies het meest logische antwoord.

Voorbeeld

Few would support unnecessary abuse of animals. Animal testing for cosmetics could be ended, as there are plenty of safe ingredients already. But an emotional protest about pictures of bunnies in labs is not a good replacement for calm and rational choices. 1, human lives are worth more than those of animals.

Kies bij de open plek het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

1

- A After all
- B Consequently
- C Meanwhile

Als je de redenering goed volgt, begrijp je dat er op de open plaats een woord moet staan dat aangeeft dat er een samenvatting, een conclusie, van de voorgaande zin komt. Om het juiste woord te kiezen moet je wel de betekenis kennen. Als je die niet weet, kun je die in dit geval niet uit de context afleiden of op een andere manier raden. Dus dit is nu een situatie waar je een woord gaat opzoeken in je woordenboek.

'After all' kun je vinden onder 'after'. Je moet even doorlezen en vindt dan na vele andere uitdrukkingen deze samenstelling: '~ all', waarbij je het woord 'after' op het volgende streepje moet invullen. 'After all' betekent 'per slot van rekening'. Bij 'consequently' denk je waarschijnlijk aan het Nederlandse woord 'consequent', maar dat lijkt hier heel vreemd. Toch maar even opzoeken. Het is een bijwoord dat je vindt onder het bijvoeglijk naamwoord 'consequent'. Als eerste betekenis wordt 'daaruit volgend' genoemd. In een wat uitgebreider woordenboek zal 'consequently' apart vermeld staan met de betekenis 'dienstengevolge, dus'. De betekenis van 'meanwhile' kun je waarschijnlijk gemakkelijk vinden: 'ondertussen'.

Het juiste antwoord blijkt nu 'After all' te zijn.

Let op: de woorden 'after all', 'consequently' en 'meanwhile' staan alledrie in de basiswoordenlijst achter in deze examenbundel. Lees die lijst vóór je examen door en leer de onbekende woorden. Je merkt hier hoe nuttig dat is.

- 3 Bij een open vraag moet je soms als antwoord een stukje van de tekst of een woord in het Nederlands weergeven. Uiteraard is het dan belangrijk dat je de betekenis van de woorden kent en een precieze vertaling geeft.

Voorbeeld

- 1 'Police auctioned Exhibit A'
Wat was hiervan het gevolg voor de verdachte?

Police auctioned Exhibit A

- 1 A suspected burglar had his case thrown out of court after a judge was told that the police had accidentally sold the evidence (Exhibit A).

- 2 Peter Rafferty, 54, from Birmingham, had been charged with going equipped for burglary after he was arrested in Bilston carrying items including a drill and gloves. But after telling Stafford Crown Court that the items had been sold, the prosecution could offer no other evidence.

- 3 Rafferty had denied the allegation, so, a verdict of 'not guilty' was entered and he was discharged.

- 4 20 It is understood that an officer put the items forward for auction without realising they were needed. West Midlands Police said the officer had been disciplined.

Het is handig om te weten wat 'auctioned' en 'exhibit' in de titel en in de opgave betekenen, dus dat kun je opzoeken. Je zou het echter ook uit de tekst kunnen opmaken: in regel 3-5 staat namelijk dat de politie het bewijsstuk ('Exhibit A') per ongeluk heeft verkocht. Wat het gevolg van het veilen van het bewijsstuk voor de verdachte is, staat al in de eerste alinea: 'A suspected burglar had his case thrown out of court'. In alinea 3 lees je dat er een 'verdict of 'not guilty'' werd uitgesproken en 'he was discharged'. Als je al deze Engelse woorden niet kent, moet je die hier dan wel opzoeken, om als antwoord te kunnen geven dat de verdachte werd vrijgesproken.

- 4 Bepaal bij het opzoeken van een woord in het woordenboek eerst wat voor woordsoort het is. Het woord 'attempt' bijvoorbeeld kan een werkwoord zijn (= proberen) of een zelfstandig naamwoord (= poging). Bijwoorden vind je soms direct in het woordenboek als ze een specifieke betekenis hebben, zoals 'readily' of 'consequently'. Vaak moet je ze echter herleiden tot het bijvoeglijk naamwoord. Bijvoorbeeld 'merrily' zoek je op onder 'merry'.

- 5 Als er een verleden tijd of voltooid deelwoord van een werkwoord staat, moet je eerst de vorm van het hele werkwoord bepalen. Bij onregelmatige werkwoorden kan dat er heel anders uitzien, bijvoorbeeld: 'drew' is de verleden tijd van 'to draw', het hele werkwoord. Dat laatste kun je vinden in het woordenboek.

- 6 Uitdrukkingen die uit meer woorden bestaan, zoek je op onder het eerste zelfstandige naamwoord of onder het (eerste) bijvoeglijk naamwoord.
Voorbeeld: 'on the spur of the moment' zoek je onder 'spur'; 'once in a blue moon' vind je onder 'blue'.
- 7 Als er bij een woord verschillende betekenissen staan, neem dan niet de eerste de beste. Kies de vertaling die in de tekst past.